

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 grudnia 2016 roku (data prezentaty) powód P. A. B. J., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego nałożonego na niego wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa, IV Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 27 listopada 2012 roku w sprawie o sygnaturze akt IV RC 283/12, następnie zmienionego wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa, V Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 04 czerwca 2013 roku w sprawie o sygnaturze akt V RC 480/13 (k. 3-4v).

Pismem z dnia 16 marca 2017 roku (data prezentaty) pozwana V. A. B. J. wniosła o oddalenie powództwa w całości (k. 43-44).

W odpowiedzi na pozew wraz z powództwem wzajemnym z dnia 25 lipca 2017 roku (data prezentaty) pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej alimentów w wysokości po 3.000 zł miesięcznie (k. 75-86).

Pismem z dnia 29 sierpnia 2017 roku (data prezentaty) powód główny, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o oddalenie powództwa wzajemnego i podtrzymał powództwo główne (k. 156-159v).

Strony podtrzymały swoje stanowiska do końca postępowania (k. 317).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana – powódka wzajemna V. A. B. J., urodzona (...), pochodzi z nieformalnego związku (...). Obowiązek alimentacyjny powoda w stosunku do córki został ustalony wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy M. z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie IV RC 283/12 w kwocie 2.000 zł miesięcznie (po rozpoznaniu sprzeciwu od wyroku zaocznego, gdzie wyrokiem zaocznym zasądzono kwotę 3.000 zł alimentów miesięcznie). Orzeczenie to zostało następnie zmienione wyrokiem z dnia 04 czerwca 2013 roku wydanym przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w sprawie o sygnaturze V RC 480/13 poprzez obniżenie alimentów do kwoty po 1.000 zł miesięcznie.

Sytuacja stron była wówczas następująca

W dniu 27 marca 2013r. na skutek niewydolności oddechowej i silnego wodobrzusza powód został skierowany do szpitala, gdzie po licznych badaniach stwierdzono chłoniaka grudkowego i skierowano powoda na dalsze leczenie onkologiczne w tym chemioterapię. Prowadzone były kolejne cykle chemioterapii co trzy tygodnie. Przez 1,5 miesiąca powód stracił 20 kg masy ciała.

Za pobyt i liczne badania w szpitalu (...) w dniach 27 marca do 29 marca 2013 roku (k.12, 21-22 akt sprawy V RC 480/13), powód zapłacił 3.337 zł. W okresie od 10 kwietnia do 17 kwietnia 2013 roku przebywał na Oddziale H. Onkologicznym szpitala klinicznego przy ul. (...) w W., gdzie prowadzono trepanobiopsję i nakłucie jamy otrzewnowej, a ze względu na dużą dynamikę choroby, przez 5 dni poddany był intensywnemu leczeniu. Stamtąd został skierowany do Centrum Onkologii w W. Kliniki (...) (k. 17 akt sprawy V RC 480/13). W Centrum Onkologii przebywał w okresie od 19 kwietnia 2013 roku do 24 kwietnia 2013 roku, gdzie został poddany pierwszemu kursowi chemioterapii i wyznaczono kolejny termin na 14 maj 2013 roku. Trzeci kurs chemioterapii wyznaczony został na 11 czerwca 2013 roku. Pierwszy etap leczenia przewidywał sześć cykli chemioterapii. Zgodnie z zaleceniami lekarskimi miał prowadzić oszczędny tryb życia i kontrolować morfologię krwi (k. 19 akt sprawy V RC 480/13).

W dniu 13 maja 2013 roku powód złożył wniosek o zawieszenie działalności gospodarczej od 30 czerwca 2013 roku – (k. 39 akt sprawy V RC 480/13).

W związku z chorobą i leczeniem spadła jego odporność, odczuwał skutki chemioterapii. Zatrudnił osobę do opieki, robienia zakupów; osoba ta przychodziła trzy razy w tygodniu i płacił jej 100 zł dziennie. Nadto według powoda po

każdym kursie chemioterapii ponosił koszty badań krwi i tomografii komputerowej, a koszt tomografii to 800 zł. Swoją koszt utrzymania określał obecnie na kwotę 3.000- 3.500 zł miesięcznie.

Nie osiągał dochodów z domu w P. – twierdząc, że jest to budynek gospodarczy i z lasów we W.. Dotychczasowy dochód z działalności gospodarczej określił na 5.000 zł miesięcznie; posiadał 45.000 zł oszczędności z których planował się utrzymywać. (...) miał od dwóch lat i zakupił do za 20.000 zł, samochód marki C. miał przebieg 200.000 km, który wg oświadczenia powoda nie jest wiele wart.

Systematycznie płacił dotychczasowe alimenty w kwocie 2.000 zł miesięcznie. Twierdził, że matka pozwanej córki ma wystarczająco wysokie dochody, posiada 3-4 nieruchomości i będzie w stanie utrzymać córkę.

Pozwana V. A. B. J. miała 16 lat. Kontynuowała naukę w III klasie gimnazjum. Od września 2013 roku planowała podjąć naukę w liceum i jej potrzeby rosły (k. 33 akt sprawy V RC 480/13). Matka pozwanej twierdziła, że relacje powoda z córką przybrały charakter niezdrowej rywalizacji, gdzie powód starał się poniżyć córkę i w ten sposób podreperować swój nadszarpnięty autorytet. Na przykład utwierdzał córkę w przekonaniu, że ta ma grube nogi, co dla nastolatki ma wielkie znaczenie a na poleceniu przelewu alimentów za maj 2013 roku w j. włoskim wpisał „koniec zabawy grube nogi”. Podobnie gdy chciała pomóc ojcu w chorobie została wyszydzona i spotkała się z zarzutem, że nie zgłasza się zaferować pomoc, a dowiedzieć się czy dostanie pieniądze.

Matka małoletniej pozwanej A. W. pracowała w firmie (...), z wynagrodzeniem w wysokości 7.500 zł netto. Dwa razy w roku uzyskiwała nagrody. Mieszkanie na ul. (...), gdzie dotychczas mieszkała z córką o powierzchni 65 m² wystawiła na sprzedaż za kwotę 500.000 zł. Przeprowadzała się z córką do mieszkania o powierzchni 74 m² przy ul. (...) w W.. Mieszkanie to było już spłacone w całości. Nadal wynajmowała mieszkanie przy Placu (...) w W. o powierzchni 30 m² za kwotę 1.000 – 1.200 zł po odliczeniu podatku i czynszu. (...) letniskowego w O. nie wynajmowała.

Aktualnie sytuacja stron jest następująca:

Strony od wielu lat w wyniku narastającego wzajemnego konfliktu nie utrzymują ze sobą kontaktu i nie porozumiewają się.

Powód główny P. A. B. J. ma obecnie 59 lat. Posiada wykształcenie wyższe, ukończył studia (...).

Zamieszkuje w mieszkaniu o powierzchni 84 m² stanowiącym jego własność, znajdującym się przy pl. (...) w W.. Dodatkowo we W. jest właścicielem nieruchomości zabudowanej domem i kilkudziesięciu nieruchomości rolnych, z których część jest sklasyfikowana jako grunty uprawne i winnice (k. 195-206). Wskazał, iż posiadany dom w rzeczywistości jest zdewastowaną ruiną nie nadającą się do zamieszkiwania (k. 189).

Posiada oszczędności w wysokości około 20.000 zł i kartę kredytową z możliwym limitem zadłużenia na 20.000 zł (k. 289). W PIT-36L za 2016 rok wykazał stratę na poziomie kwoty 4.637,76 zł, zaś w PIT-37 za 2017 rok wykazał dochód w kwocie 5.516,25 zł (k. 174-176, 303-306). Dodatkowo jest właścicielem samochodu i dwóch motocykli, które na stałe znajdują się we W. (k. 289).

W okresie do 01 marca 2018 roku powód prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. Od 24 marca 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku w spółce był zatrudniony jeden pracownik za wynagrodzeniem 5.000 zł netto miesięcznie. Spółka ta została rozwiązana na mocy uchwały z dnia 08 lutego 2018 roku. Ze sprawozdania finansowego za rok 2016 wynika, że w 2016 roku spółka uzyskała zysk w kwocie 2.638,33 zł (k. 177-194, 292).

W 2015 roku nastąpił nawrót jego choroby nowotworowej, obecnie leczy się przede wszystkim we W., gdyż tam leczenie jest tańsze (k. 288).

Swoje koszty utrzymania powód ocenił na kwotę około 1.500 zł miesięcznie (k. 288).

Pozwana główna V. W. B. J. ma obecnie 21 lat, zamieszkuje wraz z matką w mieszkaniu stanowiącym własność matki.

Studiuje w trybie niestacjonarnym na (...) Szkole (...) na kierunku Firm i (...)/Specjalność Filmoznawstwo Praktyczne, obecnie ukończyła drugi rok trzyletnich studiów licencjackich, osiąga bardzo dobre wyniki w nauce (k. 216). W ciągu tygodnia uczęszcza na plany zdjęciowe i bierze udział w kręceniu filmów celem zdobycia doświadczenia i wyrobienia odpowiednich kontaktów.

Uzyskuje miesięcznie 250 zł tytułem stypendium dla najlepszych studentów w okresie od października do czerwca oraz w miarę możliwości udziela korepetycji z języka angielskiego, z co otrzymuje 40 zł za 1,5 godziny (k. 316).

Ma problemy ze zdrowiem związane z gospodarką hormonalną i zatrzymaniem miesiączki, co spowodowane było skokowym spadkiem jej wagi w okresie przedmaturalnym (k. 122-126).

Regularnie podróżuje w ramach wymiany do znajomych z innych krajów, którzy następnie odwiedzają ją w Polsce.

Swoje koszty utrzymania oceniła na kwotę około 4.000 zł miesięcznie, w co zaliczyła koszty mieszkania – 1.000 zł, czesne na uczelni – 600 zł, ubrania – 500 zł, leki hormonalne – 250 zł, kosmetyki – 300 zł, wizyty u dermatologa – 300 zł, rozrywka – 150 zł (k. 316).

Matka pozwanej A. W. ma 48 lat, pracuje w firmie (...) na stanowisku kierownika ds. materiałów promocyjnych za wynagrodzeniem około 8.500 zł netto miesięcznie (k. 121). Uzyskuje dodatkowy dochód z wynajmu mieszkania w centrum w wysokości około 800 zł miesięcznie.

Jest właścicielką dwóch mieszkań w W. i domu w O., a w toku postępowania sprzedała trzecie ze swoich mieszkań, znajdujące się przy ul. (...) w W..

Posiada dwoje rodziców, którzy są w podeszłym wieku, są chorzy i wymagają intensywnej opieki i wsparcia z jej strony, co powoduje dodatkowe obciążenie budżetu domowego.

Wskazała, że na utrzymanie pozwanej przeznacza 2.000-3.000 zł miesięcznie, w co zaliczyła: wyżywienie – 700 zł, leki i leczenie – 500 zł, ubrania – 400 zł, kosmetyki – 200 zł, rozrywka – 200 zł, czesne na uczelni – 475 zł ((9 miesięcy x 600 zł + 3 miesiące x 100 zł)/12) (k. 231-232).

P. ższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, w szczególności zeznań powoda głównego (k. 287-290) i pozwanej głównej (k. 315-317), świadka A. W. (k. 230-233), powołanych dokumentów, złożonych do akt sprawy oraz akt spraw o sygn. IV RC 283/12 i V RC 480/13.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka w zakresie, w jakim były spójne ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo główne i powództwo wzajemne nie zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 i 3 krio, rodzice mają obowiązek świadczeń względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

Obowiązek rodziców dostarczania środków utrzymania i wychowania trwa dopóty, dopóki dziecko nie zdobędzie kwalifikacji zawodowych, niezależnie od osiągnięcia wieku. Uzyskanie pełnoletniości nie zmienia sytuacji prawnej dziecka w zakresie alimentów, jeżeli dziecko studiuje i czas przeznaczony na naukę wykorzystuje rzeczywiście na zdobywanie kwalifikacji zawodowych. Jeżeli natomiast czas nauki osoby uprawnionej do alimentacji wydłuża się nadmiernie poza przyjęte ramy, gdy studiujący nie czyni należytych postępów w nauce, nie zdaje egzaminów i ze swej winy powtarza lata nauki i nie kończy jej w okresie przewidzianym w programie, a wiek i ogólne przygotowanie do pracy pozwala na jej podjęcie, rodzice nie są obowiązani do alimentowania pełnoletniego dziecka. Istotne znaczenie powinna tu mieć okoliczność, czy dotychczasowe przygotowanie zawodowe i nabyte wcześniej kwalifikacje pozwalają w pełni na samodzielne, regularne zarobkowanie, a więc na pokrycie własnych środków utrzymania.

Zmiana obowiązku alimentacyjnego, zgodnie z dyspozycją art. 138 kro, możliwa jest w razie zmiany stosunków tzn. wtedy, gdy zmianie ulegają uzasadnione potrzeby uprawnionego albo możliwości zarobkowe zobowiązanego. Zmiana taka musi jednak być istotna, co oznacza, iż muszą istnieć warunki i okoliczności o charakterze trwałym, dotyczące okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych, wyczerpujące przesłanki wpływające w istotny sposób na zakres obowiązku alimentacyjnego.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie nastąpiła istotna zmiana stosunków, która uzasadniałaby uchylenie obowiązku alimentacyjnego powoda P. A. B. J. wobec pozwanej V. W. B. J..

Powód oparł swoje powództwo na argumencie kontynuacji swojego leczenia onkologicznego i fakcie, że pozwana uzyskała pełnoletniość co w jego ocenie jest równoznaczne z uzyskaniem możliwości całkowitego samodzielnego utrzymywania się.

Jednakże w ocenie Sądu zmiana taka nie nastąpiła, gdyż już w dacie wcześniejszego orzekania powód był chory i podejmował leczenie. Jednocześnie wskazać należy, że od czasu ustalenia wysokości alimentów na poziomie kwoty po 1.000 zł miesięcznie powód podejmował zatrudnienie oraz prowadził własną działalność gospodarczą. Na marginesie zauważyć należy, że już wcześniej powód powoływał się na korzystanie z oszczędności na swoje bieżące utrzymanie. W ocenie Sądu posiada on dodatkowe źródła dochodu lub majątek, z którego korzysta, gdyż nie jest możliwe aby przy niepodejmowaniu zatrudnienia, prowadzeniu działalności gospodarczej, która wykazuje bardzo niskie zyski i konieczności regularnych zagranicznych podróży do W. na leczenie był on w stanie się utrzymać. W dacie orzekania w 2013 roku powód wykazywał swoje oszczędności na poziomie 45.000 zł. , przy obecnej kwocie oszczędności 20.000 zł, gdzie pomimo osiągnięcia dochodu w tym okresie był on o tyle znikomym, że po uiszczeniu alimentów pozostawała mu do dyspozycji niewielka kwota. Wszystko powyższe budzi wątpliwości tutaj Sądu i powoduje, że trudno jest uznać, iż powód nie posiada środków finansowych na alimentację pozwanej.

Oceniając obecną sytuację pozwanej pod kątem zmiany w stosunku do okresu wyrokowania w sprawie należało mieć na uwadze, że obecnie ukończyła ona naukę w placówkach publicznych tj. gimnazjum i liceum i rozpoczęła studia na płatnej uczelni, które są zgodne z jej zainteresowaniami. Osiąga ona bardzo dobre wyniki w nauce, a kierunek studiów przez nią obrany jest tym, w którym widzi swoją przyszłość zawodową.

Co prawda zarówno pozwana, jak i jej matka, która była w toku niniejszego postępowania przesłuchiwana jako świadek wskazały na wysokość ponoszonych kosztów utrzymania pozwanej, jednakże w ocenie Sądu ta kwestia wymagała weryfikacji. W ocenie Sądu miesięczne koszty utrzymania pozwanej wynoszą około 2.500 zł miesięcznie, w co zaliczyć należy: koszty związane z eksploatacją mieszkania – 500 zł, żywienia – 550 zł, ubranie i obuwie – 250 zł, kosmetyki i środki czystości – 100 zł, czesne na uczelni – 475 zł, karta miejska – 55 zł, telefon – 50 zł, rozrywka – 150 zł, leki i wizyty lekarskie – 300 zł, wyjazdy – 150 zł.

W toku postępowania strona pozwana podnosiła okoliczność zdiagnozowanych problemów z insulino odpornością, jednakże na dowód swoich twierdzeń nie przedstawiła żadnych dowodów takich jak zaświadczenia lekarskie lub kserokopie kart choroby i diagnoz. Podobnie nie zostało wykazane, że pozwana ma problemy dermatologiczne wymagające regularnych wizyt lekarskich i przyjmowania leków. Z tego też powodu kwoty przeznaczana na

wyżywienie, leki, lekarzy, kosmetyki i środki czystości zostały uwzględnione jedynie do wskazanego wyżej poziomu, gdyż w ocenie Sądu w szerszym zakresie nie zostały wykazane.

W pozostałym zakresie Sąd ocenił koszty utrzymania powódki na zasadach wynikających z doświadczenia życiowego.

Pozwana otrzymuje alimenty w wysokości po 1.000 zł miesięcznie od powoda, kwotę w identycznej wysokości powinna na jej utrzymanie łożyć matka, która ma szerokie możliwości majątkowe i zarobkowe. W pozostałym zakresie w kosztach utrzymania pozwanej winna ona sama partycypować z uzyskiwanych funduszy stypendialnych i dorywczej pracy podejmowanej w wolnym czasie.

Podsumowując, Sąd na podstawie art. 138 kro uznał powództwo główne i powództwo wzajemne za niezasadne i oddalił je w punkcie pierwszym i drugim wyroku.

O kosztach Sąd orzekł w pkt 3-5 na podstawie art. 102 k.p.c., poprzez wzajemne zniesienie kosztów oraz nieobciążanie pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów.